

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

יב.

עין משפט נר מצוה

ב א ב מ"י פ"ג מהל'
עבודת כוכבים הלכה ז
סמך לאון ט טושי"ע י"ד
סמך קק ספיקי ז'
מ"א ג מ"י שם הלכה ח
טור ש"ע שם ס"א'
מ"ב ד מ"י פ"ג מהל'
זולת ושומרת נפש
הלכה ו סמך ע"ן ע"ן
טושי"ע י"ד סמך קק
ספיקי ה בהג"ה וטושי"ע
ח"ט סמך ספיקי ט'
מ"ג ה מ"י פ"ב מהל'
שבת הלכה כ סמך
לאון פה טור ושי"ע א"ח
סמך ש"ע ספיקי טו':
מ"ד ו מ"י פ"ג מהלכות
עבודת כוכבים הל' ז'
סמך לאון י"ט טור ושי"ע
י"ז ט"י ק"ס ס"ב'
מ"ה ז מ"י שם הלכה ח
בהג"ה:

דלמא מהדר ישראל אפיה. וא"ת מאי שנא משאר איסורים
דעלמא דשריא ביוזא ונכנס וי"ל דהא דשרינן בעלמא
יוזא ונכנס היינו היכא דנתפס כנגד אס מלאו ישראל ותבע ליה
לדינא אבל הכא יכול לתחוב הכף של נבלה בקדירה ויאמר להגיס את
תבשילך נתכוונתי שלא יקדיח אי נמי
הכא מיירי בתבשיל אכסנאי דלא
מרתם מיניה ולרצא איכא למימר
דשרי יוזא ונכנס אפי' תבשיל
ומשום הכי לא מייתי רצאה מבשר
נבלה לדמי עבודת כוכבים ביד עובד
כוכבים דתסם עובד כוכבים מרתם
למלא חזי ליה ומבע ליה צדיקא:
ישרי עובד כוכבים נביאה בקדיח.
פירש ר"י שדי צר כחושה

שלו ושקיל צר שמנייה כדי להרוח
אבל צחנס כדי להכשיל את ישראל לא
חיישינן אפילו הולך למרחוק ורצאה
מדלקמן דפרק שני (דף ק"ד ל"ד): גבי
היא ארצא דמורייסא דלא חייש
למערכת חמרא כיון דקיימא
דמורייסא גלומא פ"י צוחא וקיימא
דחמרא בארבעה לומי פירוש בארבע
זוזי ומתאי טעמא צעקנין צל זוז
קדירות שלנו לשפוחותינו עבודת
כוכבים ולא חיישינן דלמא הטילה
איסור צמוח: **דבנותה** ה"ג לא
חשו חכמים דמי עבודת כוכבים
ביד עובד כוכבים. פירש הקונטרס
דנימא דמיס הללו שהוא לוקח מהן
צר זו של בני תוכה הן וכבר היו
נקרצים לעבודת כוכבים ואסורין
מדאורייתא דכמי לא ידעך צידך
מאומה משמע דלא ציי נמי אס הוה
ידעינן צודאי שהם של עבודת כוכבים
אסורין ושאינה הולך משום דלא חשו
ולרצא אפי' למיחש חיישינן ואסור
וקשיא דלקמן דפ"ב (דף ק"ד ט"ז) וס' ד"ה
מסתברא קאלמא דבר יתבי וקמייעיל
לסו דמי עבודת כוכבים ביד עובד
כוכבים אסורין או מותרין ומסיק רב
נחמן דמותרין ומייתי רצאה ממתניתין
עובד כוכבים שהיה נושה צו ישראל
מנה ומכר עבודת כוכבים והציל לו
המעות מותרים ושמה משום הכ
קשיא פ"ה דמי עבודת כוכבים
שנקרצים היו לעבודת כוכבים ולא
דמי דהיא דפ"ב (לקמן ט"ז) דר"ל חליפי עבודת
כוכבים וחליפי עבודת כוכבים אינם
אסורים אלם כשהחליפם ישראל אבל
כשהחליפם עובד כוכבים מותרין
מיהו קשיא דלפ"י הוה נקרצין לעבודת

שפיתת קדירה כשמניחין אותה אלל האור על גבי כירה קרי שפיתת
לשון שפות הסיר (יחזקאל ט"ד): ולא חשו חכמים. אע"פ שממך
איסור אלל היתר מאלד. הכא נמי אע"פ שצני העיר האסורין סמוכין
לצני חוזה לה שאין להם עבודת כוכבים היום לא חשו: מאי לא חשו.

איכא למימר בשתי קדירות דליקף
הכא דכוותה: משום צר נבילה.
ואע"ג דאיכא למיחש לאיסור דאוריית'
לא חשו לאחוזיק איסור בקדירות מן
הספיקא: הלא נמי. לא מחקינן
דמי עבודת כוכבים צדי עובדי כוכבים
צמחולה לה דימא אסור למכור להם
צהמה (ה) שדמים הללו שהוא מקבל מהן
מחמת צמחה זו דמי עבודת כוכבים
הן שהצמחה היום לצורך בני תוכה
היא ונקרצים היום לעבודת כוכבים
והוא איסור דאורייתא מלא ידעך צידך
מאומה וגו' (דברים יג) וכ"ש היכא
ידעינן דמשל חוזה לה הן דלספק
איסורא דרצנן לא חיישינן דנימא
למלא האי גברא שיך צמר בני
תוכה והוה היום יום אידו ועצר האי
גברא ארצנן דאסרי לישראל לשאת
ולתם עמם ציום איד: רבא אמר.
היא לא חשו לאו לצבר נבילה קאלמא
דליקף מינה דכוותה דלא ניחוש דמי
עבודת כוכבים דהא לא דמי דתסם
לית הגאה לעובד כוכבים דישידי
נבילה לקדירה (ו) דמיסתיפיה דאי חזי ליה
ישראל תבע ליה צדיקא אבל הכא
מתקין עובד כוכבים לעשות רצון
צמחיה אלל ה"ק לא חשו להם חכמים
משום צישולי עובדי כוכבים דלמא
סמין ישראל (ז) לעובד כוכבים לצליה
וקאחיל צשולי עובדי כוכבים דרצנן:
וה"ג היכא דפשיטא דמיס הללו
מתוך תיבתו לקחם וליכא למיחש
לאיסורא דאורייתא לא חשו חכמים
לספק איסורא דרצנן: משום יום
אידס. למיחש דלמא האי עובד
כוכבים שיך צמר בני תוכה ושקיל
וטרי האי ישראל צדיה ציום אידו:
רבה צו עולא אמר. ציום אידס של
צני עוה לא שרא ר"ח לשאת ולתם עם
צני עטלוחא ולא דמי לשתי קדירות
דהתם ליכא למיחש משום צישולי
עובדי כוכבים מני א חתאי ישראל
חול גלימא צמחיה אלל הכא איכא
למיחש דלמא האי עובד כוכבים שיך
צמר בני תוכה הואיל וסמוכה לה
ומתני' דקמתי דחוזה לה מותר לאו
צמחוכה כולי האי קאלמא ור"ח לפני

רבינו חננאל
עטלוהו של עוה מה
היא כלו עוה מותרת או
אסורה אמר ליה לא הלכת
לצור מייך רצואי ישראל
ועובד כוכבים ששתו
שתי קדירות צ"ג כירה
אחת ואמרו חכמים כי
עבודת כוכבים מותרת ולא
חשו לה כלום. מאי לא
חשו לה משום שר
נבילה ולא אמרי' דלמא
אהר אפיה ישראל ושרא
ליה עובד כוכבים בשר
נבילה בקדירה דכוותה
הכא נמי לא חשו לה
חכמים ברמיס הנמצאים
ביד בני עוה משום דמי
עבודת כוכבים ביד עובד
כוכבים ולא אמרי' דלמא
כין עטלוהו היבנותו ליה
ולמה דימה לו הדבר
לצור שכן הוה דירחם
ישראל ועובד כוכבים
והוה מבשילין יחור. רבא
אמר לא חשו להן
חכמים משום בישראל
ועובדי כוכבים דכוותה
הכא לא חשו להן משום
יום אידס כלומר כש
שכל אחד ואחד מבשל
קדירותו כן כל אחד מקום
שיש בו עבודת כוכבים
הוא יום אידו: רבה
בר עולא אמר לא חשו
להם חכמים משום צינורא
פ"י שבא ניתוח צינורא
מפי העובד כוכבים
ונפילה בקדירה של ישראל
דכוותה הכא נמי לא
חשו להן חכמים משום
לפני אידיהן הואיל ואין
העבודת כוכבים עצמה
בתוך עוה אבל ביום
אידס עצמו אסורה אפילו
עוה: פ"ב מהו לייך
לשם פ"י שלא לשם משא
ומתן אלא (לע"ז) ולפ"ד
מתוך למקום אחר בזמן
שהדרין מיוחדת לאותו
מקום אסור. אבל אם
מן הדרך ההוא הוא
הולך גם למקום אחר
מותר כו'. ת"ר ישב
לו קוץ בפני עבודת
כוכבים לא ישהה ויטלו
מפני שנראה כמשתחוה
מפני שנראה כוכבים ואם
אינו נראה כמשתחוה
מותר וכן אם נתפורי
לו מעות בפני עבודת
כוכבים לא ישוה ויטלם
מפני שנראה כמשתחוה
לעבודת כוכבים ואם
אינו נראה כמשתחוה
מותר. מעיין המושך
מים בפני עבודת כוכבים
לא ישעה ויטלם
מפני שנראה כמשתחוה
לעבודת כוכבים וכן
פירצות המקלחין מים
בכרכין לא יניח פיו
על פיהם וישתה מפני
שנראה כמנשק לעבודת
כוכבים. וצריכין דאי תנא
קוץ וכי' ופשוטה

כוכבים אינם אסורין דצענין עבודה שנעשית כעין פנים כדאמרינן
לקמן פרק רבי שמעאל (דף ק"ה). ורק מקל לפנייה חייב משום דררבה
בך והמקל אינו נאסר דצענין תקרובת כעין פנים וליכא ויש
פירושים אחרים שהג"י רש"י דלצי לא ס"ל הך ממתי' דלקמן פרק
צתרא (דף ט"ז) ודוחק הוא לומר דלצי ורצה ורצה צר עולא
לא שמיע להו ועוד קשיא מפ"ב אהיה דפרק אין מעמידין (לקמן
דף ז'). גבי והולכין לתרפות מ"ר ישראל שהולך ליריד של עובדי
כוכבים וכו' עובד כוכבים שהולך ליריד צין בהליכה צין צמורה
מעותיו מותרין דאמרינן אימור חמרא צין גלימא צין משמע האי
עבודת כוכבים צין אסור אלמא חליפי עבודת כוכבים אסורין פ"י
ר"ת דהיה דפ"ב (לקמן ט"ז) דשרי חליפי עבודת כוכבים היינו בעובד
כוכבים שפורע חובו מדמי עבודת כוכבים שמכר דהאי דלמא דעבודת
כוכבים תופסת דמייהו חרס כמוהו והיינו דוקא כשהחליפה
ישראל אבל כשהחליפה עובד כוכבים לא שיך אלל הכא וצפרק אין
מעמידין (לקמן דף ז'). מיירי שהעובד כוכבים מקצה הדמים לצורך
עבודת כוכבים אחרת ולכן אסורין הדמים וא"ת דלצי קאלמא הכא
דלא חשו לצני חוזה לה משום דמי עבודת כוכבים הא לצני תוכה
אסור חסוד דמי עבודת כוכבים ומ"ש מדלקמן פרק אין מעמידין
מותר אף לידועים שהם צני תוכה ואומר ר"י דהכא מיירי ציריד
שהוא קצוע לקנות שמשישי עבודת כוכבים ולכריה הלכך לצני תוכה
שאינו קצוע לכך ולפיכך יש לתלות צמיר גלימא צין ורצה פליג ואמר אי
חיישינן ואפילו צמחולה לה אבל רבא דאין היריד עשו לכן ומשום יום אידס איצטיל ליה: **ב"ב**
מקום שאסרו חכמים מפני מראית
העין וכו'. פ"י רב נסים גאון דאין הלכה כרב מדתן פרק שני דחולין (דף מ"א). וע"ש במס'
צשבת (דף קמ"ו): שטוחן צמחה אלל לא כנגד העם אלמא לא אסרו צחצר אע"ג דצשוק אסור מפני מראית העין כן שלא יתקה המינים ועוד תנן
החסיד וצתוספות רבינו יהודה מנחמי נראה (ל"י א) דהלכתא כרב כדפרישית צשבת פ' צמחה אשה (דף ק"ה). וס' ד"ה אמר: **והאמר** רב יהודה:
אמר רב וכו'. ואף על גב דפליגי ציה תנאי צפרק צמחה אשה (שבת דף ט"ז): מ"מ לא צני לתמן דפליגא הך צמחה רב יהודה:
פ"ל צפופות

(א) [ומספחה פ"ו ה"ג,
(ב) שבת ט"ז קמ"ו: צילה ט"ו,
(ג) צ"ל חמה, ד' לפי גי'
רש"י ה"א וי"ל דהלכתא
כרב מדפריך הלא וכו' ארי'
א"ה]

גליון הש"ס
גמ' איליא דלא מתחוי.
עיין ירושלמי פ"ט דנבלת
על משנה ז:

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה הכא
נמי וכו' להם צמחה
מפני שדמים וכו' היום
לעבודת כוכבים ואסורין
מדאורייתא כ"ל וימת
והוא נתקח: (ב) ד"ה
רבא וכו' ומיסתמי:
(ג) בא"ר ישראל על
העובד כוכבים:

לעזי רש"י
שנושא"ה. עולקה.

מוסף רש"י
כל מקום שאסרו
החכמים מפני מראית
העין. שלא יתסדו
צאיסור (שבת ט"ז).